

1830.

BREDASCHE

Staats-, Letterkundig-

Nieuws-

Dingsdag

COURANT.

en Wetenschappelijk

Blad.

den 30 November.

N E D E R L A N D E N .

Volgens ingekomene tijdingen van de mobiele kolonne onder bevel van den Prins van Saxe Weimar, naar Maastricht vertrokken, kunnen wij het volgende mededeelen.

Deze kolonne heeft ten volle aan het oogmerk, hetwelk men met deze expeditie beoogde, beantwoordt. Dezelve is Zondag nacht den 21sten dezer te Maastricht aangekomen, zonder den vijand ontmoet te hebben, en heeft Woensdag die vesting weder verlaten, den togt nemende naar Maseijk en vervolgens, over Bree en Valkenswaard, naar Eindhoven, waar zij weder nieuwe posities heeft aangenomen.

Op de tijding van de aankomst der kolonne te Hekeltoeren, heeft uit de stad Hasselt, de provintiale Gouverneur, de trouweloze en verachtelijke *Dains*, benevens veel volk in aller ijzen in groote verwarring de vlugt genomen, den weg naar Brussel nemende.

Toen de kolonne te Maseijk was aangekomen, heeft zich de kapitein adjudant *Pan Geen*, vergezeld van zeshuuzaren, in vollen roe, naar het stadhuis begeven, aldaar vier zich bevindende vandelijke marechaussee's gevangen genomen, dadelijk de oproerflag weggehaald, en de Koninklijke Nederlandsche Vlag doen uitspelen. Vervolgens is de geheele kolonne Maseijk binnen getrokken, en heeft aldaar den 24sten dezer vernacht.

De Ingezetenen der plaats, welke zich steeds verraderlijk hebben gekenmerkt, door vroeger voortdurende vandeligheden tegen de Koninklijke troepen te plegen, en laatstelijk nog de gevangenen van Venlo hebben getransporteerd, zijn voor hunne handelwijze eenigermate gestraft, door aan een groot getal militairen voeding te moeten verschaffen, en gewaarschuwd geworden dat, bij aldien zij voortgaan tegen het wettig gezag te ageren, men ernstiger maatregelen ten hunnen opzigt zal bezigen.

Nog zijn gemelde ingezetenen gelast, het kanaal, hetwelk andermaal op de schandelijkste wijze is vernield geworden weder te herstellen en dus volkomen bevaarbaar te maken, en indien men hiernaan mocht nalatig zijn, zullen zij door geweld van wapenen daartoe worden gedwongen.

De schone samenstelling en de uitmuntende houding der troepen hebben overal ontzag en vrees ingehoezemd, heezeer men in België algemeen geloofde dat er geene hollandsche acties meer bestond.

Z. M. heeft, bij besluit van den 26sten dezer, goedgekeurd de voorloopige bepalingen, naar welke de daarbij betrokkenen zich zullen behouden te gedragen met opzigt tot de schatkist-biljetten, waarvan de uitgave is gemagtigd bij de wet van den 22sten nov. 1830, zoo als dezelve door Z. Excell. den minister van financien zijn voorgedragen en daarenboven den voorschreven minister gemagtigd, om, met afwijking in zoo verre van het bepaalde bij art. 452 van het algemeen reglement op het beheer van 's Rijks geldmiddelen, in plaats van door middel van mandaten op de Agenten van den algemeenen Rijks-kasster, bij wege van assignaties op de administrateurs van 's Rijks schatkist te beschikken, voor alle zoodanige, op de in 's Rijks kas gedeponeerde gelden, aangewezen betalingen, welke gedeeltelijk in schatkist-papier zullen behoeven te geschieden.

Men meldt uit Brussel, dat de afdeeling Fransche vrijwilligers, welke door de maatschappij van de *Vrienden der Volkten* te Parijs, naar België gezonden was, om die muiters bij te staan, en door die maatschappij onderhouden en bezoldigd werd, thans van het voorloopig Bestuur bevel had ontvangen, om naar Frankrijk te rug te keeren.

De Staats-Courant wederprekt heden een in omloop zijnde gerucht, dat of de *Cholera-Morbus*, welke, volgens de duitsche Couranten, deszelfs verwoestingen in Rusland aanagt, naar Antwerpen zou overgeelagen zijn, en neemt deswegens een artikel uit *le Courier de la Meuse* over, waarin gezegd wordt, dat niet de *Cholera-Morbus*, maar een veel erger plaag, Antwerpen teistert, namelijk *gebrek aan tucht en orde*.

Aangaande den wapenstilstand, zijn nog geene bijzonderheden bekend en het gouvernement schijnt de burgers deswegens in onzekerheid te willen laten. Intusschen blijkt uit eene dagorder, Zondag den 25sten, door den generaal *Nypels* te Brussel afgekondigd, dat het gesloten verdrag geen wapenstilstand, maar slechts eene wapenschorsing voor tien dagen geweest is, ten gevolge van welke de vrije gemeenschap te land en te water tusschen de beide gedeelten provisioneel hersteld en de blokkade der havens en rivieren voorloopig opgehouden wordt.

Naar hetgeen wij wijders verstaan, schijnt er inmiddels onderhandeld te worden, om opgemelde wapenschorsing door eenen wapenstilstand te doen vervangen; doch wegens den vrees, op welken deze wapenstilstand zou worden gesloten, kan niet met zekerheid gemeld worden. Onder de menigvuldige geruchten, welke deswegens in omloop zijn, verdient het meeste geloof, dat er eene commissie zou benoemd worden, zoo van onze zijde als van den kant der Belgen, welke, benevens commissarissen der mogendheden, vergaderen zou te Parijs, ommer welke de wederzijtsche troepen wederom terug trekken.

Zie hier de vertaling eens briefs die de Belgische *Bladen* mededeelen en welke althans eenigermate de waarheid, zoo hij al echt is, bewijst hij ten minste dat de verdediger van Maastricht vol moed is en hen nog niet vreest.

Hoofdkwartier Maastricht, den 22sten November 1830.

De mobiele kolonne gekommandeerd door Z. H. den hertog van Saxe Weimar, heeft gisteren avond haren intogt in de vesting Maastricht gedaan.

De onverwachte komst dezer troepen heeft hier als elders op de gemoederen eenen sterke indruk gemaakt.

Volgens de berichten welke ons zijn toegekomen, zou het schijnen dat de banden die onder *Dains* staan Hasselt verlaten hebben, en hij zelf moet hi alleryl te paard naar Luik gevlugt zijn.

Men verzekert ook nog dat de baron *de Loë*, benoemd tot gouverneur van Limburg, insgelijks Hasselt verlaten heeft.

Ik heb terstond van deze versterking partij getrokken. Dezen zelfden nacht heeft een korps van 200 man Kavallerie en infanterie, onder bevel van den majoor *Sijben*, eene verkenning gedaan aan de rechter zijde der Maas, naar Grondveld, Blijden en Vise, met last om, zoo mogelijk, den burgemeester van Blijden, den graaf Gelbes, gevangen, de rijkskassen in beslag te nemen en de wettige beambten in hunne posities te herstellen.

De kolonne kwam ten een uur des namiddags hier toe. De majoor *Sijben* deed mij verslag dat de graaf *de Geloës*, sedert verscheidene dagen te Luik bevond en dat de zettvanger van Eysden, gewaarschuwd van de komst der troepen, terstond met de kas de vlugt genomen had, dat hij door twee voorposten in de verte ontdekt werd, en dat hij tot aan der munitingen voorposten bij Vise achtervolgd was.

De officieren en soldaten hebben ververschingen in het kasteel van den graaf *de Geloës* genomen en de papieren er uit medegebragt, welke ik de eer heb bij dezen brief te voegen.

Twee parlementairen van Tongeren komende, zijn dezen namiddag, omtrent twee uren, ontvangen geworden in tegenwoordigheid van Z. H. den hertog van Saxe Weimar, van den generaal majoor

van Boscop van den kolonel Brade en van vele officieren tot verscheidene staven behorende; de burggraaf de Niemeport, voornamelijk Kapitein der 6de afdeeling infanterie, was een dier parlementairen; de andere noemde zich Renaud, hij is gehoorstig van Luik.

Ondervraagd naar het doel hunner komst antwoordden zij, dat zij bij mij gekomen waren om zich te informeren of mijn voornemen was, den te Londen gesloten wapenstilstand te eerbiedigen.

Ik antwoordde geene overeenkomst te erkennen zoo zij mij niet medegedeeld werd door of van wege Z. M. den Koning der Nederlanden, dat het needeloos was voortaan op dit punt terug te komen, want de afgezonden zoudens door mij als spionnen en verraders beschouwd worden. Ik voegde er bij dat hunne komst voor mij en voor mijne getrouwe en dappere soldaten een' waren feestdag zou wezen en dat men hunne komst alzoo sints lang te gemoet zag.

De generaal-majoor epperkommandant der vesting Maastricht. Duars.

PS. — Op het ogenblik dat ik dezen brief teeken, heb ik eene zamenkomst met Z. H. den Prins van Saksen Weimar, om middelen te beramen om Venlo in den loop dezer week te hernemen, en wij hebben een, in alle opzichte, zeker en vast plan aangenomen.

(Dit naschrift is geschreven met de eigen hand van den generaal Dibbets; hij had dus deze omstandigheid voor zijn secretaris willen verborgen houden.)

— Hee dapper de Belgen zijn, wanneer zij uit huizen en achter verschansingen schieten, dat is bekend; in het open veld zich te wagen, dat is iets anders; geprek van dier, kunnen zij ten minsten braaf sneeven; gelinge de volgende Proclamatie, om tegen de kolonne van den Prins van Saksen Weimar op te trekken, aan welke oproeping (dit zij in het voorbijgaan gezegd) echter niemand gehoor heeft gegeven.

» Aan de inwoners van Leuven!

» Eene bende hollandsche roovers, aan welks hoofd, naar het schijnt, zich bevindt een lid der Nassausche familie, wiens vervallen verklaring weldra zal uitgesproken worden, vertoont zich om de vreedzame bewoners van het platte land van Luik te veronttrusten. Vermetel om dat zij zich met ons nog niet gemeten heeft durft zij in ons land trekken. Belgen! wij zullen niet dulden dat zij ~~er~~ ~~in~~ ~~ons~~ ~~land~~ ~~trekken~~; wij zullen die lafhartige vanden over de grenzen terugdrijven welke zij roekeloos overschreden hebben. Inwoners van Leuven en van het arrondissement, gij zult hen te gemoet trekken, en ik stel mij daartoe aan uw hoofd. Volgt mij; ik zal trachten U nogmaals op den weg der eer te leiden dien wij reeds te zamen bewandeld hebben.

De goede burgers, die de eer des vaderlands ter harte gaat en die wenschen zich voor altoos van de tegenwoordigheid der Hollanders te bevrijden, worden uitgenoodigd zich, gewapend, heden op den middag, op het volksplein in deze stad te begeven.

Leuven 22 November, 1830.

De Kommandant en Chef der burgerwacht van Leuven en van het Arrondissement;

J. DEKEY.

Van Weert de Kommandant en Chef,

Apois Roussel.

BRAVENHAGE, den 28sten November.

In de zitting van de Tweede Kamer van de Staten-Generaal is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, houdende eene suppletore begroeting voor het departement van oorlog voor de dienst van het loopende jaar, ten bedrage van elf millioenen drie hondert twee en vijftig duizend vier hondert guldens.

Nog heeft de centrale afdeeling verslag uitgebragt over het ontwerp van wet suppletoir tot die ter beteugeling der woelingen van Kwakkelingen, over welke de deliberatien heden zullen plaats hebben.

Het zoogenaamd nationaal congres in België heeft, in deszelfs zittingen van den 19den en 21sten November, geraadpleegd over het voorstel van den heer de Celles betreffende de regeringsvorm des lands, en heeft, na vele onstuimige debatten, met 124 tegen 15 stemmen aangenomen, dat dezelve zal zijn vertegenwoordigend, constitutioneel monarchaal, onder een erfelijk opperhoofd.

Den 21sten en 22sten November is geraadpleegd over het voorstel van den heer C. Rodenbach, omtrent de verklaring, dat het huis van Oranje-Nassau voor altijd van alle gezag in België ver-

vallen was. In deze zittingen is alle mogelijke haat en rijd tegen het Huis van Oranje, in de debatten over deze zaak aan den dag gelegd, de afgrijpseljkste logens omtrent de zachtste en meest vaderlijke regering, die er welligt bestaan heeft; dan, men moet die taal zelf hooren of lezen, om te gelooven, dat er zulke wezen bestaan, als waarmede het congres bijna geheel en al is zamengesteld, die op zulk een wijze de menigvuldige weldaden erkennen aan België, gedurende zoo vele jaren bewezen, en waardoor het tot eenen nooit gekenden bloei opgeklimmer is, tot groot nadeel van Oud-Nederland. Het nationaal congres heeft zich in deze zittingen een blijvend monument van smaadheid en dankbaarheid, voor de oogen van tijdgenooten en nakomelingen opgericht, en ofschoon deze daad welligt niet dan eenige andere de afscheiding volkomen maakt, en alzoo het uitzigt op het toekomstige geluk voor Oud-Nederland mogelijk maakt, zoo moet elk rechtgeaard hart bloeden, bij het zien van de ergste demoralisatie in een zich noemend staatkundig ligchaam. Wij zullen, ten bewijze hiervan de taal van eenige hunner redenaars, die zich het meest door hunne afschuwelijke logens en hatelikheden onderscheiden hebben laten volgen, na eerst vermeld te hebben, dat, na het opnemen der stemmen gebleken is, dat van de 189 stemmen er 161 voor en slechts 28 tegen het voorstel waren, en derhalve door het nationaal congres in naam van het Belgische volk verklaard is, dat de leden van het huis van Oranje-Nassau ten eeuwigen dagen vervallen zijn van allen gezag in België!

De heer C. Rodenbach ondersteunde zijn voorstel, de uitdrukking, zoo als hij zeide, van den nationaal wil. Sedert 15 jaren de tiranni der Nassaus, vervolgd hij, moede, hebben de Belgen, door hunne roemrijke revolutie het recht verkregen, om over hunne toekomst te beschikken. Het beginsel van nietusachenkoming, door de Mogendheden aangenomen, belooft kalme van buiten, men moet die ook van binnen vestigen. De Nassaus hebben, met verachting van alle wetten, het grondwettig verdrag geschonden, hetwelk aan het helgische volk in 1815 was opgelegd. Dit voorzigtigheid moet hetzelfde dat hunne misgelingen, om alle troep op intrique te benemen, en het te het geval niet, om, in deze omstandigheden, de bij de Hollanders zoo geferde woorden van antydigheid ongeschiktheid... te voorschijn te brengen.

Te vrang het hun, die de mogelijkheid stellen van den Prins van Oranje. Zal hij de verminkte standbeelden van zijn vader bijeen verzamelen, zal hij den in bloed gevallen kroon vader oprapen? Neen, een stroom van bloed scheidt ons van elkander, wij hebben op de lijken onze broeders gezworen, dat wij nooit iets met deze familie gemeen wilden hebben. Men zal zeggen, dat de Prins van Oranje vreemd geweest is aan alles wat zij gedaan heeft, maar wachtte hij niet op den uitflag van de expeditie zijns broeders? Met hem in te roepen, zullen wij de slagtoffers van eene hatelijke misleiding en tot spot van geheel Europa worden; het land heeft geene Hoogheden, of Excellanties noodig, maar mannen, in staat om het te regeren en te verdedigen.

Het huis van Nassau was altijd noodlottig voor België. Zelfs toen het den Spanijchen opstand bestuurde, ontstacte en verdeelde het de burgers door het opteken der vaan van het protestantismus. Overal deden zij hunne overvloedige heerschzucht uitblinken, nooit vergaven zij eene verongelyking.

De heer de Baillat. Even zoo als men geen privilegie moet aannemen, even zoo kan men geene uitsluiting uitspreken. Na de schending van het verdrag, dat ons in 1815 is opgelegd, na de willekeur en onrechtvaardigheid van 15 jaren, na de dagen van September en het verbranden van de kerken, moeten alle leden van het huis van Nassau voortaan vreemd aan België blijven. Zullen wij de voetstappen straken van den minister van Nassau, die onder het fransch gouvernement voordroeg om het koninkrijke huis van Oranje buiten de wet te stellen. De eeuwig magt van het congres op dit punt is deszelfs geweten. Door dit huis uit te sluiten zoude men aan hetzelfde aanspraken toekennen welke het niet meer heeft; dat deze zelfde wijsheid, deze zelfde voorzigtigheid, welke tot nu toe bij onze overwegingen heeft voorgezeten, ons besture. Laat ons de Nassaus uitsluiten, wanneer wij het opperhoofd van het gouvernement zullen kiezen. Tot op dien tijd toe zoude alle uitsluiting te vroeg gedaan en overtoelig zijn. Laten wij aan het congres al deszelfs wijsheid. Ik stem tegen het voorstel.

— Volgens den Belge is het geheim comité van den 21sten zeer onstuimig geweest. Men voegt er bij, zegt hij, dat de heer van de Weyer zijn verwondering te kennen gaf, dat men meer dan een uur over eene diplomatische mededeeling handelde, als aan hem en zijn comité eerst over 10 minuten gedaan was gesproken.

De heer van de Weyer deelde vervolgens mede hetgeen, waarmede zekere heer Comandors, gezant van Frankrijk, belast was door zijn hof voor het gouvernement en de leden des congres invloed hadden op het congres, ten einde hem aan te manen om de leden van het huis van Nassau niet zonder onderscheid uit te sluiten en zelfs om den oorlog met de vriende Mogendheden te verzuimen. Deze nota zoude niet aan het congres medegedeeld zijn, omdat zij slechts mondeling aan van de Weyer was gesproken.

Het scheen uit een en ander te blyken dat deze mededeeling van het congres van de zijde van Rusland en niet van die van Frankrijk zoude komen.